

ÚJ KÖNYVEK.

1. Hazai művek.*

A magyar szent korona országai népoktatásügyének fejlődése. Magyar Statisztikai Közlemények, új sorozat 31. kötet. Budapest, 1913, lex 8°, VIII+143+429 l., 8 kor. — E nagyfontosságú mű két részből áll: 1. Általános jelentés, 2. Részletes kimutatások. Mindkettő dr. *Pogány Frigyes* munkája. A részletes adatok négy tanévről (1904—1908) szólnak; az általános jelentés a népoktatás fejlődését az ide tartozó irodalom felhasználásával és bő statisztikával ismerteti. Az egész kötet gondos tanulmányozást követel főként azok részéről, kik művelődési politikánk követendő irányán gondolkoznak; de a mindenrendű tanítónak is részletesen kellene vele foglalkoznia.

Ballai Károly, A gyermektanulmányozás módszerei, különös figyelemmel a' gyermekkorra. Lényegesen bőv. II. kiadás. Budapest, 1913. A M. Gyermektanulmányi Társaság füzetes vállalata, 1. füzet, n 8° 58 l., 80 fill. — Az I. kiadás ismertetését l. a M. P. 1913. évi 133. lapján. Az új kiadásban újra dolgozta a szerző a gyermek játékaikról szóló részt, betoldotta az értelmiségi vizsgálatok módjainak ismertetését s tárgyalja az egyéni jellemlapokat is.

Benisch Arthur, Középiskoláink elhelyezése. Kny. az Orsz. Középisk. Tanáregyl. Közöny 1912/13. évf., Budapest, 1913, n 8° 13 l. — Nem csupán a régi középiskolák tervtelen elhelyezése, hanem az újak állításában, a csonkák kiegészítésében nyilatkozó eljárás is komoly aggodalomra ad okot. E kis füzetet az intézők figyelmébe ajánljuk s ily fajta tanulmányokat ezután is remélünk.

Dreisziger Ferenc, Népiskolai nevelés- és oktatástan, a magyar népoktatásügy szervezetével. Férfi- és nőtanítóképző-intézetek számára. II., az új tantervhez alkalmazott kiadás. A Kath. Tanügyi Tanács Tankönyvbíráló Bizottsága által engedélyezve. Budapest, 1913, Szt.-István-Társulat, n 8° 264 l., 2 K 50 fill.

Halmos Flóra, A magyar és székely nemesi társadalom Erdélyben a két Rákóczy György korában (1630—1660). Budapest, 1912, n 8° x + 113 l. — Nem egységes képet rajzol, hanem csak összerakja a különböző értékű adatokat, melyeket eléggé gondosan átnézett forrásaiban talált. «Jelen dolgozatomban csak az emberi élet első négy fontos mozzanatát mutatom be, bár a többi is elkészült», írja — gondatlanul fogalmazva — az előszóban. E «négy mozzanat»: keresz-

* Nevelési irodalmunk újabb termékei és nevelési vonatkozású munkák. Az itt megemlítették közül egyeseket bővebben szándékozunk ismertetni.

telő, nevelés, pályák és foglalkozások s házasság című fejezetekben tárul elénk, sokszor nem általánosan jellemző adatok alapján. A nevelésről szóló fejezet (12—38) az ismeretes apró vonásokat csoportosítja, de ezek jelentőségét, a nevelés e módjának az egyesek és az erdélyi társadalom életére való hatását nem is próbálja fejtegetni. E szerint e dolgozat ebben az alakjában nem értekezés, aminek a szerző nevezi; hanem csak ismertetés.

Horváth Dezső, Modern pedagógiai reformok. Gyula, 1912, lex. 8°, 16 l. — Három kérdéssel végez röviden: Tehetségek védelme, Iskolai igazgatóképzés, A népművelés szerves rendezése és fejlesztése.

Imre Lajos, Az erkölcsi nevelés viszonya a valláshoz. (Értekezések a kolozsvári m. kir. Ferenc József-tudományegyetem pedagógiai szemináriumából. 4. sz.) Hódmezővásárhely, 1913. 8° 80 l.

Nemes Lipót, A kültelki gyermekek élete és jövője. Budapest, VI. ker. Angyalföldön összegyűjtött adatok alapján. Budapest, 1913. A *M. Gy. T.* füzetes vállalata, 9. füzet, n 8° 36 l., 70 fill. — Személyes tapasztalatokból rajzol szomorú képet s a nevelés szempontjának érvényesítését sürgeti. Az adatok nagy mértékű szaporítása, mélyre nyúló, rendszeres lélektani feldolgozása fogja az ily irányú tanulmányok nagy jelentőségét felismertetni a mostaninál általánosabban. A fiatalokúak biróságát létesítő 1913. VII. tc. sok embert állít a züllésnek kitett gyermekek védelmére: ezek tapasztalatait pedagógusszemmel nézve, sok tanulságot nyerhetünk.

Pedagógiai pályamunkák, melyeket a Szabolcsvármegyei Tanítóegyesület 1909., 1910. és 1911. évben 200—200 korona díjjal jutalmazott. Nyiregyháza, 1912, Borbély S., n 8° 141 l. 1 korona. — Tartalma: *Vargha Ferenc*, Az iskolai nevelés befolyása a gyermek egyéniségére; *Matlák József*, Mely szempontok tartandók szem előtt a gyermekek ideális testi nevelésénél és hogyan valósíthatók meg ezek az elemi iskolai tanítás keretében; *Fekete István*, Az iskolai nevelés-tanítás jövője és az ideális tanító.

Szelényi Ödön, Eckehart mester élete és tanítása. Pozsony, 1913, n 8° 48 l., 1 K. (Kókai L. biz., Budapest).

Vaday József, Svájci tanulmányok és a mi iskolai dolgaink. 8° 175 l., é. n. [1913; szerző kiadása, Nagyvárad]; 3 K. — A könyv nagyobbik fele a szerző elevenen írt s tanulságos úti jegyzeteit foglalja magában. Ezeknek azonban túlzott megbecsülése a «tanulmányok» elnevezés. A 122—175. ll.-on szól «A mi dolgaink»-ról. Látnivalóan nem is törekszik valami rendszeres fejtegetésre, de svájci benyomásai figyelmet érdemlő, komoly megjegyzésekre indítják.

Pinkert Zsigmond, A biológiai iskolakert berendezése a kiskunfélegyházi m. kir. állami tanítóképzőintézetben. 9 ábrával.

Kiskunfélegyháza, 1913, n 8° 143 l., 3 K. — Tanítványainak akar útnutatót nyújtani, hogy az iskolakert gondozását megkönnyítse s lelköket a természet jelenségeihez ezzel is közelebb vigye. Szolgálatot tesz azonban más iskolának is, melyben a biológiai oktatás még távolabb van az élő természettől.

2. Francia és német művek (1913 április).

Bourrey G.: Le problème de l'apprentissage et l'enseignement technique. Paris, Dunod et Pinat. (8°, VI+166 l.) 2 fr.

Guinon L.: Vacances et congés. Conférence faite à la Ligue d'hygiène scolaire. Paris, 1913. Masson. (8°, 20 l.) Ára ?

Lagorgette J.: Conditions d'existence de l'étudiant. Paris, 1913.

Giard et Brière. (18°, 36 l.) n. 50 fr.

L'Estourbillon: Le régionalisme dans l'éducation primaire. Reims, 1913. Action populaire. (16°, 8 l.) Ára ?

Monicault P.: Manuel d'éducation menagère à la ville et à la campagne. Paris 1912. Gigord. (18°, II+448 l.) Ára ?

Montaigne. Essais. Reproduction en phototypie. Publiée par F. Strowski. Paris, 1913. Hachette (4°, X+1024 l.) Ára ?

Poitrinat L.: Comment enseigner le français à l'école primaire. Paris, 1913. Delagrave (18°, 142 l.) 1.80 fr.

Quelques conseils sur la vocation et spécialement sur celle des frères des Écoles chrétiennes. Paris, 1913. Blétit. (12°, 48 l.) Ára ?

Rey-Pailhade E.: Montaigne, philosophe-moraliste. Toulouse, 1913. Privat. (16°, 155 l.) Ára ?

Riotor L.: L'art à l'école. Melun, 1913. Imprim. admin. (8°, 35 l.) Ára ?

Sarthou M.: La lecture expliquée du brevet élémentaire et de l'enseignement primaire supérieur. Paris 1913. Nathan. (16°, 692 l.) 2.50 fr.

Apfelstedt R.: Geschichte der Turnerschaft Salia zu Jena. Leipzig, 1913. Hoffmann. (n. 8°, V+157 l.) 6 M.

Arens A.: Der Kampf um die Jugend. Dresden—Blasewitz, 1913. Bleyl u. Kämmerer. ((n. 8°, 34 l.) —60 M.

Brückmann I.: Methodik des Geschichtsunterrichtes in der Volksschule. Paderborn, 1913. Schöningh. (8°, VII+122 l.) 1.20 M.

Diesterweg's Ansichten über pädagogische Zeit- und Streitfragen. Ausgewählt, zusammengestellt und hg. von K. Richter. Leipzig, 1913. Hesse. (n.8 °, VII+286 l.) 5 M.

Eckinger J. N.: Die katholische Anstaltserziehung in Theorie und Praxis. Freiburg i. B. 1913. Herder (8°, XIX+291 l.) 3.60 M.

Fromm A. B.: Erinnerungen aus meinem Seminar- und Lehrleben. Dreimal 12 Jahre Schulpraxis. Heilsberg, 1913. Radtke. (8°, VIII+175 l.) 2 M.